Sdílená ekonomika:

Jezdím pro Uber, Bolt (Taxify), Liftago, ...

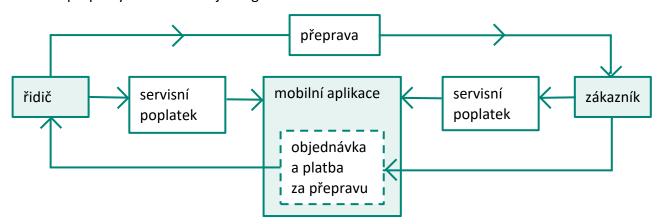

Popíšeme povinnosti řidičů, kteří k přepravě lidí autem za peníze používají některé mobilní aplikace [Uber, Bolt (Taxify), Liftago ...]. Vysvětlíme, zda potřebujete živnostenské oprávnění a jak ho získat, které daně budete platit, zda musíte zaplatit pojistné na sociální zabezpečení a podobně.

Poskytuji přepravní služby v režimu sdílené ekonomiky?

Ano, pokud nejste zaměstnancem přepravce, zákazníky získáváte pomocí některých aplikací pro chytré telefony (a další zařízení) a za přepravu dostanete od zákazníků zaplaceno [objednání přepravy i platba většinou proběhnou bezhotovostně přes aplikaci]. Za užívání aplikace musí řidič, zákazník nebo oba zaplatit "servisní" poplatek provozovateli aplikace. Jeho výše zpravidla závisí na ceně přepravy. Situaci shrnuje diagram:

jménem a vozíte lidi?

Podnikám, vykonávám příležitostnou činnost nebo jsem zaměstnaný/á?

Přepravujete lidi Přepravili jste jen pár Přepravujete lidi lidí a nechali jste toho? soustavně, soustavně, samostatně, osobně, ano vlastním jménem, pro zaměstnavatele, Vykonali jste který je Vám nadřízen na vlastní odpovědnost, příležitostnou činnost. a Vy jemu podřízeni, abyste dosáhli zisku? podle jeho pokynů, ano jeho jménem, Úřady mohou zkoumat, za úplatu? jestli šlo o podnikání Podnikáte a potřebujete nebo jen příležitostnou Třeba v takzvané flotile? živnostenský list, jinak činnost. podnikáte nelegálně. ano ano ano Jste zaměstnaní a tento leták nepotřebujete. Jste v aplikaci Byli jste v aplikaci zaregistrovaní pod svým registrovaní pod svým

jménem několik měsíců?

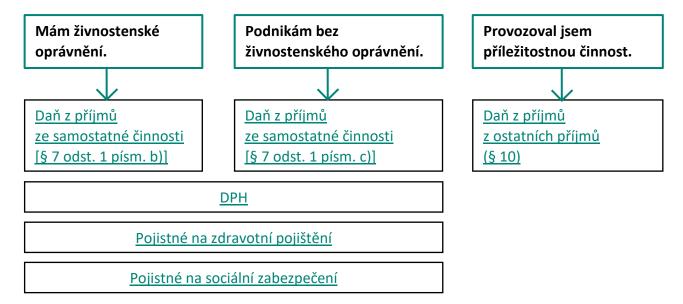

Které živnostenské oprávnění potřebuji? Co když ho nemám?

Potřebujete živnostenské oprávnění "Silniční motorová doprava – osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče". Více v části <u>Jak získám správné živnostenské oprávnění?</u>

Pokud ho nemáte, **podnikáte nelegálně**. Přesto **máte stejné povinnosti jako podnikatelé**, navíc Vám však **hrozí sankce** a nemůžete využívat některých výhod.

Co si musím zařídit kromě živnostenského oprávnění?

Platba za přepravní službu je Vaším **příjmem**, ze kterého většinou musíte zaplatit daň z příjmů.

Když podnikáte (s živnostenským listem i bez něj), musíte tento příjem zdanit jako příjem z podnikání, pokud jste si vedle případného zaměstnání přivydělali více než 20 000 Kč za rok, nebo jste si za rok spolu s jinými příjmy vydělali více než 50 000 Kč.

Příjem z podnikání můžete snížit o skutečné nebo paušální výdaje:

Máte živnostenské oprávnění?	paušální výdaje:
ano \rightarrow příjem podle § 7 odst. 1 písm. b)	60 % příjmu , ale nanejvýš 1 200 000 Kč
ne → příjem podle § 7 odst. 1 písm. c)	40 % příjmu, ale nanejvýš 800 000 Kč

Dále musíte:

- (1) vést účetnictví nebo daňovou evidenci,
- (2) vést evidenci příjmů a pohledávek, pokud uplatňujete paušální výdaje.

Také musíte **platit zálohy na daň**, pokud Vaše poslední vyměřená **roční daň přesáhla 30 000 Kč**. Zálohy nemusíte platit, pokud si jako zaměstnanci jen trochu přivyděláváte (pokud základ daně z příjmů ze zaměstnání činí alespoň polovinu celkového základu daně). Zálohy také nemusíte platit, pokud již služby neposkytujete.

Příjem z příležitostné činnosti je až do 50 000 Kč ročně osvobozen od daně. Pokud Vaše příjmy přesahují tuto částku, zdaníte je jako tzv. ostatní příjem (§ 10 zákona o daních z příjmů). Příjem můžete snížit pouze o skutečné výdaje (např. výdaje na spotřebované pohonné hmoty).

Pokud daň nezaplatíte včas, budete platit úrok z prodlení 8 % ročně s připočtením repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž jste začali dlužit.

Pokud nesplníte jiné povinnosti (podání daňového přiznání), hrozí Vám pokuty.

Více najdete v zákoně o daních z příjmů a v Informaci Finanční správy.

Daň z přidané hodnoty (DPH)

Pokud nešlo o příležitostnou činnost, zaplatíte DPH buď jako plátce DPH, nebo jako identifikovaná osoba.

Jak se stanete identifikovanou osobou? Provozovatel aplikace Vám zprostředkuje (zajišťuje) zákazníky. Vy mu za každé zprostředkování platíte servisní poplatek. Pokud provozovatel aplikace sídlí v zahraničí, stáváte se přijetím služby zprostředkování (zajištění zákazníka) identifikovanou osobou. Proto musíte v České republice zaplatit DPH. Běžte na finanční úřad podle místa trvalého pobytu a registrujte se jako identifikovaná osoba. Budete podávat daňové přiznání a platit (odvádět) DPH.

Srovnání situace plátce DPH a identifikované osoby v tabulce:

	Jste plátce DPH?	Jste identifikovaná osoba?
Musíte odvést DPH?	Ano, když překročíte obrat	Ano, pokud jako řidič používáte
	2 000 000 Kč za 12 měsíců	aplikaci, jejíž provozovatel sídlí
	nebo když se k DPH dobrovolně	mimo ČR, a zaplatili jste mu
	zaregistrujete.	za to servisní poplatek.
Z čeho se platí	Z úhrady za přepravu	Pouze ze servisního poplatku,
(vypočte) DPH?	i ze servisních poplatků.	který jste zaplatili provozovateli.
Podáváte kontrolní hlášení?	Ano.	Ne.

Kvůli správnému uplatňování DPH sdělte provozovateli aplikace své daňové identifikační číslo, které Vám finanční úřad přidělí při registraci k DPH.

Pokud daň nezaplatíte včas, budete platit úrok z prodlení 8 % ročně s připočtením repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž jste začali dlužit.

Pokud nesplníte jiné povinnosti (registrace, podání daňového přiznání), hrozí Vám pokuty.

Více najdete v zákoně o dani z přidané hodnoty a v Informaci Finanční správy.

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění

Zdravotní pojišťovna může dostat informace od finančního úřadu.

Pokud podnikáte (s živnostenským listem i bez něj), jste osobou samostatně výdělečně činnou a budete platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění (výši pojistného si musíte sami vypočítat). Každý rok musíte **podat přehled** o příjmech a výdajích za kalendářní rok. Pokud přepravní služby dál poskytujete, zeptejte se ve své zdravotní pojišťovně, zda musíte platit zálohy.

Z příležitostné činnosti pojistné platit nemusíte.

Pokud **pojistné nezaplatíte včas**, budete platit **penále** (které se počítá jako úrok z prodlení) 8 % ročně s připočtením repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž jste začali dlužit.

Více najdete v zákoně o veřejném zdravotním pojištění a v zákoně o pojistném na veřejné zdravotní pojištění.

Pojistné na sociální zabezpečení

Úřady správy sociálního zabezpečení mohou dostat informace od finančního úřadu.

Pokud podnikáte (s živnostenským listem i bez něj), jste osobou samostatně výdělečně činnou (OSVČ). Za určitých podmínek (popíšeme) budete povinně účastni na důchodovém pojištění a budete platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Pokud je podnikání Vaší hlavní výdělečnou činností, musíte platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Na výši záloh se zeptejte na okresní správě sociálního zabezpečení.

Pokud je Vaše podnikání jen vedlejší činností (např. jako přivýdělek k zaměstnání), platíte pojistné na sociální zabezpečení, jen pokud

- Váš příjem za předchozí rok dosáhne tzv. rozhodné částky (za rok 2024 je to 105 520 Kč, za rok 2025 to bude 111 736 Kč), na výši záloh se zeptejte na okresní správě sociálního zabezpečení, nebo
- se k účasti na důchodovém pojištění přihlásíte dobrovolně.

Okresní správě sociálního zabezpečení podle hlášeného pobytu musíte

- oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti,
- platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti podle povahy výkonu této činnosti (hlavní nebo vedlejší),
- podat každoročně "Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za kalendářní rok".

Z příležitostné činnosti pojistné platit nemusíte.

Pokud **pojistné nezaplatíte včas**, budete platit **penále** (které se počítá jako úrok z prodlení) 8 % ročně s připočtením repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž jste začali dlužit.

Pokud nesplníte jiné povinnosti, hrozí Vám pokuty.

Více najdete v zákonech <u>o pojistném na sociální zabezpečení</u>, <u>o důchodovém pojištění</u>, <u>o nemocenském pojištění</u> a <u>o organizaci a provádění sociálního zabezpečení</u>.

Pojistné na nemocenské pojištění ze zákona platit **nemusíte** – účast na nemocenském pojištění je u OSVČ dobrovolná. (Můžete se k účasti přihlásit.)

Musím dodržovat povinnosti podle zákona o ochraně spotřebitele?

Ano, pravidla na ochranu spotřebitele musíte dodržovat, **pokud podnikáte** (s živnostenským listem i bez něj). Spotřebitelem je zákazník (zjednodušeně nepodnikající fyzická osoba).

Musíte například:

- informovat pravdivě a úplně o ceně nabízené služby a cenu správně účtovat,
- informovat o povaze poskytovaných služeb,
- vydat zákazníkovi účtenku, pokud o ni požádá,
- poučit zákazníka o podmínkách reklamace, reklamace řádně přijímat a vyřizovat,
- sdělit zákazníkovi, kdo může mimosoudně vyřešit spor mezi Vámi a zákazníkem
 (Česká obchodní inspekce a Sdružení českých spotřebitelů, z. ú.),
- vyvarovat se nekalých obchodních praktik (více v letáku <u>Ochrana spotřebitele</u>).

Také **nesmíte zákazníky diskriminovat**. To znamená, že je nesmíte odmítnout přepravit nebo je jinak znevýhodnit, a to především z důvodu jejich *rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání či státní příslušnosti.*

Za diskriminaci se považuje také **urážení zákazníků** nebo jiné nevhodné jednání, sexuální obtěžování a někdy i to, že odmítnete pomoci člověku se zdravotním postižením tak, abyste ho mohli přepravit.

Při příležitostné činnosti nemusíte splnit povinnosti podle zákona na ochranu spotřebitele, ale nesmíte nikoho diskriminovat.

Plnění povinností podle zákona na ochranu spotřebitelů a dodržování zákazu diskriminace spotřebitelů **kontroluje** <u>Česká obchodní inspekce</u>. Za porušení Vám může uložit pokutu.

Více najdete v <u>zákoně o ochraně spotřebitele</u>, v <u>antidiskriminačním zákoně</u>, v letáku Ochrana spotřebitele a v Informaci pro prodejce zboží a služeb.

Jak získám správné živnostenské oprávnění? Co ještě musím splnit?

Potřebujete živnostenské oprávnění k provozování koncesované živnosti "Silniční motorová doprava – osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče".

K tomu musíte být plně svéprávný/á a bezúhonný/á.

Vyplníte formulář pro žádost o vydání koncese (druh živnostenského oprávnění) a podáte ho na kterémkoliv <u>živnostenském úřadu</u>. Formulář si můžete stáhnout na webu Ministerstva průmyslu a obchodu mpo.gov.cz.

Za podání žádosti zaplatíte **správní poplatek 1 000 Kč**. Pokud již máte živnostenské oprávnění pro jinou činnost, zaplatíte jen 500 Kč.

Pokud bude vše v pořádku, **rozhodne** živnostenský úřad o udělení koncese a **vydá Vám výpis** z živnostenského rejstříku.

Abyste mohli tuto živnost provozovat, musíte ale splnit **další povinnosti** podle zákona o silniční dopravě, které vyřídíte na <u>dopravním úřadu</u> (Magistrát hlavního města Prahy, magistráty statutárních měst a obecní úřady obcí s rozšířenou působností).

Musíte

- být starší 18 let,
- vlastnit řidičský průkaz platný na území České republiky,
- mít povinné ručení u auta, kterým budete cestující přepravovat,
- mít oprávnění (průkaz) řidiče taxislužby,
- osvědčit registraci auta v evidenci vozidel taxislužby,
- zvládnout zkoušku z místopisu, pokud to vyžaduje obec, kde služby poskytujete.

Více najdete v <u>živnostenském zákoně</u>, v <u>zákoně o silniční dopravě</u> a v <u>Rádci (nejen</u> pro začínající) podnikatele.